

Raadsvoorstel

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies

steller
M.I. Broos

gouda
11 mei 2021

dossiernummer
5022

telefoon
0648135621

onderwerp
RES 1.0 Midden Holland

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Vaststellen van de RES 1.0 als een strategische verkenning en deze als basis gebruiken voor een verdere uitwerking in de RES 2.0 en voor het aanpassen van het relevante omgevingsbeleid.
2. Instemmen met verzending van de RES 1.0 Midden Holland naar NP RES.

Toelichting

Op basis van het Verdrag van Parijs en het landelijk Klimaatakkoord is interbestuurlijk door Rijk, IPO, UvW en VNG afgesproken dat 30 regio's in Nederland een Regionale Energie Strategie (RES) opstellen waarmee zij invulling geven aan de energetisch-ruimtelijke opgaven. Midden-Holland is één van die regio's. Eerste stap in het RES-proces is het opstellen van een zogeheten concept-RES. Deze concept-RES is in het najaar van 2020 behandeld en er is ingestemd met het verzenden van de Concept-RES als basis voor de RES 1.0.

In de periode oktober 2020 – maart 2021 is intensief gewerkt aan het ontwikkelen van de RES 1.0. De denkbeelden uit de concept-RES zijn verder uitgewerkt in een theoretisch kader waarbinnen de energie opgave zou kunnen passen in het landschap van de regio Midden-Holland. Dit theoretische kader met vier kwadranten is voorgelegd aan inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, gemeenteraden en bestuurders in een intensief communicatie- en participatietraject.

Het resultaat van het onderzoek naar de kansen voor energie opwek is samengevat in de kaart op bladzijde 18 van de RES 1.0. Deze kaart is de eerste concrete stap in de strategische verkenning hoe het bod gerealiseerd kan worden in het waardevolle landschap van de regio Midden Holland binnen de grenzen van haalbaarheid en wenselijkheid.

De betrokken maatschappelijke organisaties hebben meegewerkt aan de RES 1.0 en hebben vanuit hun perspectief een reactie gegeven op het eindresultaat. Deze reacties zijn toegevoegd aan de bijlagen van de RES 1.0.

Gedurende het bestuurlijke proces rondom de concept-RES zijn er door de gemeenteraden wensen en bedenkingen meegegeven, deze zijn meegenomen in de uiteindelijk concept-RES. Bij de vaststelling van de concept-RES zijn moties aangenomen. Deze zijn voor zover mogelijk verwerkt in de RES 1.0.

Naast een beeld van de mogelijkheden om het opwek-bod ruimtelijk in te passen bevat de RES 1.0 ook een eerste verkenning van een regionale warmte structuur. Warmte kan niet opgewekt worden, dus maakt geen deel uit van het bod. Maar is wel van belang voor de warmte- en

**gemeente
gouda**

energietransitie. In verschillende scenario's wordt aangegeven wat dit voor de regio betekent. Met name de mogelijkheid van warmte van buiten de regio is van grote invloed op het warmtevraagstuk.

De RES 1.0 die nu voorligt is een verdere concretisering van hoe de energietransitie in de regio Midden-Holland vorm gegeven kan worden. Dit is niet een – in beton gegoten – plan waar opwek gerealiseerd wordt. De RES 1.0 is de basis om zoeklocaties verder te onderzoeken en haalbaar én betaalbaarheid te toetsen.

De RES wordt elke twee jaar herzien. In 2023 zal er een verdiepingsslag gemaakt zijn en de RES 2.0 zal meer duidelijkheid geven over deze haalbaar- en betaalbaarheid. Herijking van de RES biedt ruimte om technische ontwikkelingen mee te nemen in de opgave en de maatschappelijke discussie en wenselijkheid verder vorm te geven.

Verder is in de RES 1.0 vastgelegd dat de gemeenten in de regio de komende periode aan de slag met het ontwikkelen van een kader voor lokaal eigendom. Op die manier heeft de regio niet alleen de lasten van de duurzame opwek, maar profiteren de inwoners er ook van.

Wat betekent de RES 1.0 Midden Holland voor Gouda?

De RES 1.0 benoemt zoekgebieden waar opwekking van zon en/of windenergie zou kunnen plaatsvinden in Midden Holland. Binnen de gemeentegrenzen van Gouda gaat het vooral om zonne-energie op grote (bedrijfs)daken en op overkappingen van parkeerterreinen dicht langs de A12/A20. Uit alle participatierondes bleek het draagvlak voor deze locaties groot. Om de benodigde opwek te realiseren op deze wijze is er wel veel inspanning nodig. Het betreft immers vele daken en meerdere parkeerterreinen. Tegelijkertijd biedt dit wel veel kansen om de samenwerking met de energiecoöperaties te versterken en de wens van 50% lokaal eigendom te realiseren.

De RES 1.0 gaat uit van een opwek van 0,435 TWh in 2030. Dit is gebaseerd op het huidige energiegebruik in de regio. Het Goudse aandeel daarbinnen is ongeveer 25%. Het uitgangspunt van de RES 1.0 is dat iedere gemeente zoveel mogelijk zijn eigen aandeel levert van het bod. Gouda heeft daarmee de uitdaging 0,108 TWh op te wekken. Dat is een grote, maar niet onmogelijke opgave.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Na de Concept RES (2020) is in de Regio Midden-Holland de RES 1.0 ontwikkeld wat het bod van de regio bevat om bij te dragen aan de landelijke doelstelling om hernieuwbare, duurzame energie op te wekken, en een voorstel voor de ruimtelijke inpassing van deze energieopgave. De RES 1.0 moet door de gemeenten uit de regio Midden-Holland, de Provincie Zuid-Holland en de drie betrokken waterschappen worden vastgesteld voor 1 juli 2021.

2 Argumenten

2.1 De RES 1.0 voldoet aan de eisen die het Rijk oplegt ten aanzien van de Regionale Energie Strategie.

Vanuit het klimaatakkoord zijn er eisen gesteld aan de RES-sen. De RES 1.0 van de regio Midden Holland die nu voorligt voldoet aan die eisen.

2.2 Het bod van 0,435 TWh is met dit voorstel haalbaar

De concept-RES bevatte een bod van de regio, de hoeveelheid elektriciteit die opgewekt kan worden om een redelijke bijdrage te leveren aan de landelijke opgave. Deze RES 1.0 laat zien hoe dit bod gerealiseerd kan worden en welke ruimtelijke impact het bod uit de concept-RES heeft op het landschap van de regio Midden Holland. Het voorstel van de RES 1.0 is een realistisch en haalbaar voorstel waarmee het bod gerealiseerd kan worden.

2.3 Gouda kan substantiële bijdrage leveren aan de doelstellingen van de RES 1.0

Op het beperkte grondgebied van Gouda is weinig vrije ruimte beschikbaar om opwek te realiseren. Daar staat echter een gebouwde omgeving tegenover die veel kansen biedt voor

dubbelgebruik, denk aan zon op grote (bedrijfs)daken en boven parkeerterreinen. Gouda zal zich inspannen om deze kansen te verzilveren, hier zal nog wel veel werk voor verzet moeten worden.

2.3 Met de RES 1.0 wordt aan de moties, aangenomen bij de concept-RES, voldaan

Er staan nog 6 moties open in Gouda die zijn aangenomen bij de behandeling van de concept-RES. Voor al deze moties is aangegeven: wordt meegenomen in de RES 1.0.

Moties 48 en 52 gaan over innovatie en het belang van nieuwe technieken in het bereiken van een duurzame regio. Deze moties worden beantwoord met de innovatieagenda in hoofdstuk 4.

Moties 44, 46 en 47 richten zich op betaalbaarheid, (financiële) participatie en lokaal eigendom. Zorgen om energiearmoede bij inwoners kunnen niet via de RES worden geadresseerd. Dit zal altijd een lokaal aandachtspunt blijven. Wel wordt in de uitvoeringsstrategie in hoofdstuk 5 nader ingegaan op participatie en lokaal eigendom. Uitgangspunt is dat iedereen in Midden Holland kan meedoen en delen in de opbrengsten, inclusief mensen met een kleine portemonnee (sociale participatie). In de RES 1.0 is afgesproken dat alle vijf gemeenten een beleidskader lokaal eigendom opstellen.

Motie 49 gaat over voorwaarden voor vergunningverlening voor zonneweides. In de RES 1.0 zijn zoekgebieden aangewezen waar mogelijk zonneweides kunnen komen. Bij de keuze voor deze zoekgebieden is al gekeken naar ruimtelijke inpassing en de combinatie met andere opgaves zoals het tegengaan van bodemdaling en versterken van biodiversiteit. De zoekgebieden zullen in het proces naar de RES 2.0 nader uitgewerkt worden tot concrete locaties, waarbij deze aspecten verder ingevuld worden.

Bijlage 8 van de RES 1.0 geeft ook aan hoe alle aangenomen moties zijn verwerkt.

3 Kanttekeningen

3.1 Deze RES 1.0 geeft onvoldoende de haalbaarheid en betaalbaarheid van de opgave en specifieke projecten aan

Doordat deze RES 1.0 een verdere stap is in de strategische verkenning en specifieke projecten niet zijn gedefinieerd is het niet mogelijk om een exacte weergave te geven van de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energieopgave in deze regio. Hier zal in de volgende RES-sen een verdiepingsslag in gemaakt worden.

4 Juridische- / financiële gevolgen

De RES 1.0 is niet juridisch bindend en zal opgenomen worden in de omgevingsvisie. De uitwerking van de RES 1.0 in concrete locaties voor zon en/of wind zal in omgevingsplannen worden vastgelegd en daarmee wel juridisch bindend zijn.

Voor de fase tot aan de RES 1.0 was er vanuit het rijk budget beschikbaar voor het opzetten van een programmaorganisatie en het laten uitvoeren van diverse onderzoeken. Voor de uitvoering van de RES 1.0 en het traject naar de RES 2.0 is nog geen budget beschikbaar gesteld door het rijk. Hiervoor is het wachten op de kabinetsformatie. Daarnaast is de inschatting dat de volgende fase meer zal vragen van de ambtelijke organisatie van tot nu toe het geval was. In de programmabegroting wordt er vanuit gegaan dat de inzet van het rijk op minstens hetzelfde niveau zal worden voortgezet en is ook geen rekening gehouden met extra ambtelijke inzet.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

De RES is een belangrijk instrument in het verduurzamen van de energiebehoefte in Midden-Holland. Het bod van 0,435 TWh. past bij Midden-Holland. Er is gekozen voor een bod op basis van de huidige energiebehoefte in de regio ten opzichte van de landelijke behoefte. Dit is een logische insteek als het gaat om het energieneutraal maken van Midden-Holland. Aangezien de

RES iedere twee jaar wordt herzien is het altijd mogelijk het bod bij te stellen, omhoog als meer mogelijk blijkt of nodig is, naar beneden als blijkt dat het toch niet haalbaar is.

Als alle voorstellen in de RES 1.0 worden gerealiseerd leidt dit tot een iets hogere opwek dan het bod van 0,435 TWh. Deze overprogrammering is nodig, omdat naar verwachting niet alle zoekgebieden (volledig) zullen worden gerealiseerd.

6 Communicatie / interactiviteit

De RES 1.0 is tot stand gekomen middels een intensief informatie, communicatie en participatie traject met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuurders. Dit proces heeft het volgende opgeleverd:

1. geen duidelijke voorkeur voor één van de testbeelden;
2. sterke voorkeur zon boven wind;
3. opwek van elektriciteit middels grote windturbines : politiek onbespreekbaar - zeer gevoelig – lastig;
4. liever daken, bedrijventerreinen en wegen benutten dan landbouwgrond (zonder opgave) of natuur- en recreatiegebieden;
5. voorkeur bouwstenen uit met name testbeelden 'Energieke bedrijventerreinen' en 'Energiewegen';
6. deze onderdelen (ook) efficiënter voor wat betreft benodigde investeringen netbeheerders en benodigde ruimte boven- en ondergrond.

Deze opbrengst is meegenomen in het uiteindelijke resultaat.

Vanwege de coronamaatregelen heeft dit traject volledig digitaal plaatsgevonden.